

جمعه 16 خرداد 1399-13 شوال 1441-5 ژوئن 2020

تشکیل دولت موقت جمهوری توسط "میرزا کوچک خان جنگلی" در گیلان (1299 ش)

تشکیل دولت موقت جمعه ی توسط "میرزا کوچک خان جنگلی" در گیلان (1299 ش)، در جریان نهضت جنگل به رهبری میرزا کوچک خان، نیروهای ارتش سرخ روسیه به بندر انزلی وارد شدند و در آنجا اردو زدند. در این میان، جنگلی و ها به دعوت میرزا احمدخان اشتری، حاکم رشت، راهی این شهر شدند. میرزا احمدخان، خود نزد میرزا کوچک رفت و وی را برای به دست گرفتن زمام امور، به رشت فراخواند. میرزا نیز پذیرفت و در 14 خرداد 1299 ش، وارد این شهر شد. چند روز پس از ورود میرزا به رشت، وی حکومت موقت انقلابی و شورایی نظامی انقلاب را در گیلان تشکیل داد و حکومت جمهوری را اعلام کرد. در اعلامیه و ای که جمهوری را مطرح ساخت اصول انقلاب سرخ گیلان بیان شده بود: "جمعیت انقلاب سرخ ایران، اصول سلطنت را مٹلغی کرده، جمهوری را رسماً اعلان می نماید؛ حکومت موقت جمهوری، حفاظت جان و مال عموم اهالی را به عهده می گیرد؛ هر نوع معاهده و قراردادی که به ضرر ایران، قدیماً و جدیداً با هر دولتی شده، لغو و باطل می شناسد؛ حکومت موقت جمهوری، همه اقوام بشر را یکی دانسته، تساوی حقوق درباره آنان قائل و حفظ شعائر اسلامی را از فرایض می داند." این جمهوری بر اثر درگیری و های شدید و مداوم با حکومت مرکزی دیری نپایید و با شهادت میرزا در 11 آذر 1300، فروپاشید.

تصوب قانون اجباری نظام وظیفه در ایران (1304 ش)، نظام وظیفه یا خدمت اجباری افراد در ارتش از قدیم وجود داشته و در یونان و روم معمول بوده است هر چند در تاریخ معاصر، برای اولین بار در انقلاب فرانسه، قانونی شد. در ایران در شانزدهم خرداد ماه سال 1304 ش قانون خدمت نظام اجباری، مشتمل بر سی و شش ماده به تصویب مجلس شورای ملی رسید. به موجب ماده اول این قانون، کلیه اتباع ذکور ایران اعم از ساکنان شهرها، روستاها، ایلات و عشایر و همچنین کسانی که در خارج از کشور اقامت دارند، از آغاز سن بیست و یک سالگی مکلف به خدمت سربازی می باشند. این قانون پس از تصویب در همان زمان اجرا نگردید ولی در سالیان بعد، به مورد اجرا گذاشته شد.

آیت الله محمدباقر ملکی میانجی (1377 ش)، آیت الله محمدباقر ملکی میانجی در سال 1285 ش (1324 ق) در یکی از روستاهای توابع میانه در آذربایجان شرقی به دنیا آمد و پس از فراگیری دروس مقدماتی راهی مشهد شد. وی در مشهد از محضر درس استادانی همچون شیخ هاشم قزوینی، شیخ مجتبی قزوینی، میرزا محمد آقازاده خراسانی و میرزا مهدی غروی اصفهانی، سطوح عالی، فلسفه، کلام، خارج فقه و اصول عقاید و معارف اسلامی را آموخت و از میرزای غروی درجه اجتهاد گرفت که آن اجازه و نامه مورد تأیید آیت الله سید محمد حجت کوه کمره و ای نیز قرار گرفت. ایشان سالیانی در قم به درس و بحث و تدریس خارج اصول و تعلیم تفسیر نیز اشتغال داشت و مورد توجه آیت الله بروجردی واقع شد. از این فقیه بزرگوار تالیفات متعددی بر جای مانده که بدایع الکلام فی تفسیر آیات الاحکام، تفسیر فاتحه الکتاب، تفسیر قرآن کریم در 6 جلد، همگی در تفسیر و نیز "الرشاد" در توحید و معاد و تقریرات درس میرزا مهدی غروی از آن جمله اند. آیت الله ملکی میانجی سرانجام در 16 خرداد 1377 ش برابر با دهم صفر 1419 ق به لقاء الله پیوست.

به خاک سپاری یک مطهر امام خمینی (ره) در گداز، شهدای بهشت زهرا (1368 ش)، پس از انتقال بدن پاک حضرت امام خمینی (ره) به مصلاي تهران، انبوه جمعیت به سمت مصلي حرکت کردند و با رهبر عالیقدر خود وداع نمودند. سرانجام در یک همایش تاریخی و بی نظیر از صبح شانزدهم خرداد 68، با حضور چند میلیونی امت عزادار، مراسم نماز بر پیکر حضرت امام، به امامت آیت الله العظمی گلپایگانی برگزار شد. پس از آن، ملت مسلمان و عزادار ایران با غم و اندوه وصف ناشدنی به دنبال پیکر مراد خویش تا بهشت زهرا حرکت کردند و آن را مشایعت نمودند. حضور گسترده مردم سوگوار به حدی بود که مراسم تدفین امام، چندین مرتبه به تعویق افتاد و سرانجام در ساعت 30/16 دقیقه روز شانزدهم خرداد 1368 در میان ناله و اندوه عزاداران خمینی، پیکر روح خدا در کنار شهیدان آرامید. امروزه، مرقد مطهر آن قائد کبیر، در کنار تربت پاک شهدا، زیارت و گاه عاشقان حضرت روح الله و میعادگاهی برای تجمع دوستداران ولایت و انقلاب اسلامی است.

رحلت "شیخ بهایی" عالم که نظم و دانشمند بزرگ عهد صفوی (1030 ق)، شیخ الفقهاء، استاد الحكماء، رئیس الادباء، علامه و ای دهر، شیخ الاسلام و المسلمین، شیخ بهاءالدین محمد بن عزالدین حسین بن عبدالصمد حارثی همدانی جبعی عاملی معروف به شیخ بهایی از شاگردان شهید ثانی و یکی از علمای بزرگ شیعه و از افتخارات جهان اسلام می باشد. شیخ بهایی فقیهی اصولی، محدث رجالی، مفسر، ریاضی و دان، حکیم، متکلم، ادیب، شاعر، جامع علوم عقلی و نقلی بود و بالجمله در علوم متنوع، گوی سبقت از افاضل و دانشمندان ربوده است. وی در سال 953 قمری در بعلبک لبنان به دنیا آمد. در طول حیات پربار خویش مسافرت و های زیادی به نقاط مختلف جهان داشت و از محضر اساتیدی برجسته در رشته و ای گوناگون استفاده نمود. شیخ بهایی در این سفرها توانست در بسیاری از علوم، مانند: هیئت و نجوم، ریاضیات، تفسیر قرآن، فقه

تولد "آدام اسمیت" اقتصاددان و نظریه‌پرداز معروف انگلیسی (1723م) آدام اسمیت، اقتصاددان و فیلسوف انگلیسی در پنجم ژوئن 1723م در اسکاتلند به دنیا آمد و تحصیلات خود را در رشته اقتصاد به پایان برد. وی پس از اتمام تحصیلات، به مقام استادی در دانشگاه گلاسکو رسید و به تدریس منطق، فلسفه و اخلاق پرداخت. اسمیت هم‌زمان به تحقیق پیرامون فلسفه و اقتصاد مشغول شد تا این‌که در سال 1759م کتب فلسفه اخلاق و عواطف اخلاقی را منتشر نمود. بدین ترتیب، فلسفه خویش را که عبارت از حکم‌فرمایی رحم و انصاف و مهربانی در جامعه بود، بیان کرد و همدردی را اساس همه عواطف اخلاقی معرفی نمود. کتاب‌های اخلاقی او که بنیادهای تازه و محکمی برای اخلاق می‌گذاشت، وی را سخت مشهور کرد. اسمیت در سال‌های بعد راهی فرانسه شد و با متفکران و شخصیت‌های بزرگی آشنایی یافت. وی در سال 1766م به اسکاتلند بازگشت و ده سال در انزوا و تفکر به سر برد که محصول این دوره، کتابی با نام تحقیق در ماهیت و علل ثروت ملل بود. این کتاب معتبر که سرچشمه اصلی علم اقتصاد سیاسی زمان نویسنده و پس از آن بود و مبنای محکم و استواری در ادبیات انگلیس به شمار می‌آید، آدام اسمیت را در دنیا مشهور ساخت. مضمون اصلی کتاب بزرگ اسمیت، حاکی از این است که پیشرفت هر ملت با وجود آزادی ابتکار شخصی در چهارچوب قوانین، بهتر تضمین می‌شود و آزادی ذوق و قریحه فردی در محدوده قانون، بهترین راه پیشرفت قومی است. کتاب ثروت ملل، نقشی اساسی در تفهیم این واقعیت به جهانیان داشت که اقتصاد، دانشی مستقل و جداگانه است. اسمیت در این کتاب کوشید با تجزیه و تحلیل عقاید اقتصادی، اقتصاد سیاسی را به مرز حل مسائل اجتماعی بکشاند. شعارهایی چون نظام ساده و نظام آسان، برگرفته از عقاید اوست. در حقیقت، وی در این تلاش بود که به اقتصاد جنبه علمی دهد و کوشش وی جهت روشن ساختن این مطلب که چگونه ثروت ملتی افزایش می‌یابد و به چه طریق توزیع می‌شود، هنوز هم از مسائل مهم اقتصاد سیاسی است. هرچند در حال حاضر، بسیاری از تئوری‌های اسمیت کنار گذاشته شده است، ولی باز هم معروف‌ترین کتاب در زمینه علم اقتصاد، همین کتاب بود و مطالعه آن برای اقتصاددانان سیاسی ضروری است، چرا که این کتاب را پیشرو پیدایش علم نوین اقتصاد سیاسی می‌دانند. اسمیت بیش از فلسفه، به اقتصاد دلبستگی داشت و از این جهت، عقایدش در مورد فلسفه محدود است. وی مدتی قبل از مرگ، دستور داد کلیه نسخ خطی آثارش را به جز چند مقاله پراکنده بسوزانند، با این حال، کتاب‌های او، بارها به زبان‌های زنده دنیا ترجمه شده است. آدام اسمیت سرانجام در 17 ژوئیه 1790م در شصت و هفت سالگی در ادینبورو اسکاتلند درگذشت.

پرواز، بال، پای اولیه، (1783م) طبق آخرین اطلاعات بدست آمده در سال 1873 میلادی و در پاریس نخستین بار انسان موفق به پرواز شد. این پرواز به وسیله یک بالن هوای گرم (hot air balloon)، که بوسیله برادران مونت گولفیر (Montgolfier brothers) ابداع شده بود و توسط فرانسویس پیلاتر (Francois Pilatre de Rozier) و فرانسویس دی آرلندس (Francois d'Arlandes) به پرواز در آمد، موفق شد مسافت پنج مایل (هشت کیلومتر) در حین پرواز بپیماید. گرمای مورد نیاز برای به پرواز در آمدن این بالن از سوختن چوب بدست می‌آمد. بالن یاد شده غیر قابل کنترل بود و جهت حرکت آنرا جهت باد تعیین مینمود. بالن مذکور در اولین پرواز خود، در حالیکه به وسیله طناب به زمین مهار شده بود، نهایتاً تا ارتفاع 26 متری پرواز کرد. در اواخر سده هیجده میلادی پرواز با بالن، و یا به عبارتی بالن سواری، افراطی‌ترین مشغله در اروپا شده بود. البته این روند موجب شد که رابطه بین ارتفاع (altitude) و جو (atmosphere) هرچه بهتر و با جزئیات کامل تر مورد شناسایی قرار گیرد. اولین پروازی که توسط یک هواپیمای موتوردار، قابل کنترل، و قابل تعلیق در آسمان (بدلیل سبکتر بودن از هوا به وقوع پیوست، در سال 1852 میلادی بود. در فرانسه، هنری گیفارد پانزده مایل (24 کیلومتر) را به وسیله کشتی هوایی که مجهز به یک موتور بخار بود پرواز کرد. در طول نیمه دوم قرن نوزدهم میلادی و اوایل قرن بیستم میلادی کشتی‌های هوایی یکی از عمده‌ترین وسایل حمل و نقل بشمار می‌آمدند.

تقسیم آلمان به چهار منطقه، متفقین، در پایان جنگ جهانی دوم (1945م) هرچند جنگ دوم جهانی مانند جنگ اول، نقشه اروپا و جهان را تغییر نداد ولی نتایج آن از نظر تقسیم جهان به دو قطب سیاسی و اقتصادی، عمیق‌تر از جنگ اول جهانی بود. در پایان جنگ جهانی اول، کشورهای جدیدی از درون امپراتوری‌های بزرگ آن زمان پا به عرصه وجود نهادند و سه امپراتوری بزرگ آن زمان به سه کشور کوچک‌تر آلمان، اتریش و ترکیه تبدیل شدند. ولی در پایان جنگ دوم جهانی، کشورهای اروپایی با تغییراتی در مرزهای بعضی از آنها، بر جای ماندند و فقط رژیم حاکم بر آنها تغییر یافت که در واقع نوعی اشغال این کشورها بدون حضور علنی قوای کشور فاتح بود. مهم‌ترین تغییر در وضع اروپا، در بزرگ‌ترین کشور مغلوب این جنگ یعنی آلمان پدید آمد. اتریش و چکسلواکی که در سال‌های قبل از جنگ، تحت سلطه آلمان درآمده و ضمیمه خاک آن کشور شده بودند، استقلال خود را باز یافتند. پروس شرقی و قسمتی از خاک اصلی آلمان در شرق این کشور که بیش از یک‌صد هزار کیلومتر مربع از خاک آلمان را تشکیل می‌داد ضمیمه لهستان شد و در عوض، شوروی یک‌صد و هشتاد هزار کیلومتر مربع از اراضی شرقی لهستان و قسمتی از ایالت پروس شرقی آلمان را تصاحب کرد. باقی‌مانده خاک آلمان به چهار منطقه اشغالی بین کشورهای پیروز جنگ، یعنی شوروی، آمریکا، انگلیس و فرانسه تقسیم شد که سه بخش اشغالی کشورهای غربی بعداً به هم پیوستند و آلمان به دو کشور جداگانه با دو حکومت متفاوت و متخاصم شامل آلمان شرقی با 108 هزار کیلومتر وسعت و آلمان غربی با 248 هزار کیلومتر مساحت تقسیم گردید. هم‌چنین چند سال بعد با تقسیم برلین، پایتخت آلمان به دو قسمت شرقی و غربی، دیوار برلین نیز ساخته شد

۹۰. جهان محیط زیست (۱۹۷۶م) با توجه به مسائل مربوط به آلودگی محیط زیست در جهان و نیاز به برنامه سراسری جهانی به منظور حفاظت محیط زیست برای نسل‌ها؛ rlm&های آینده بشر و دیگر موجودات جاندار، در پنجم ژوئن ۱۹۷۲م برای نخستین بار، کنفرانس بین‌المللی محیط زیست با شرکت نمایندگان ۱۱۳ کشور و با شعار تنها یک زمین وجود دارد، در استکهلم پایتخت سوئد برگزار شد. از اهداف اساسی این کنفرانس، برنامه‌ریزی به منظور احداث مراکز مسکونی با توجه به حفظ محیط زیست؛ تعیین، تشخیص و کنترل مواد آلاینده محیط زیست و حفاظت از محیط زندگی برای نسل‌ها؛ rlm&های آینده بود. حاصل این کنفرانس، ایجاد یک سازمان جدید بین‌المللی برای حفظ محیط زیست و جلوگیری از تخلیه مواد آلاینده در اقیانوس‌ها، دریاها و محدود کردن ساخت و استفاده از مواد شیمیایی بود. از سوی دیگر، کنفرانس استکهلم در واقع نقطه آغاز بین‌المللی شدن روند حفظ محیط زیست بود. پس از آن نیز کشورهای مختلف، برنامه‌ها؛ rlm&های گوناگونی را برای کاستن از آلودگی‌ها؛ rlm&های محیط زیست مورد مطالعه قرار دادند. از آن پس روز پنجم ژوئن (برابر با ۱۵ خرداد) به عنوان روز جهانی محیط زیست عنوان گردید. این روز بهانه‌ای است برای جلوگیری از روند روز افزون آلودگی محیط زیست که می‌تواند در آینده، مشکلات جدی برای بشریت ایجاد کند. از این‌رو باید برنامه‌ها؛ rlm&ای جهانی برای حفظ و نگهداری محیط زیست اعمال شود که هم مسئولیت‌ها؛ rlm&پذیری کل جهان را در برگیرد و هم تمامی کشورها و آحاد مردم احساس تکلیف و وظیفه کنند. هم‌ها؛ rlm&چنین به منظور اعمال یک سیاست جهانی برای محیط زیست باید ضوابط و مقررات و قواعد اجرایی و حقوقی وجود داشته باشد. به طور کلی همکاری و هماهنگی‌ها؛ rlm&های دو جانبه و چند جانبه بین کشورها، مقدمه‌ها؛ rlm&ای است برای برپایی و برقراری ضوابط پایدار جهت حفظ محیط زیست که بر اساس منافع ملی و منطقه‌ها؛ rlm&ای باشد.

و اصول، علم حدیث، ادبیات فارسی و عربی و طب و مهندسی متبخر گردد و در تمامی آن‌ها؛ rlm&ها کثبی را به رشته‌ها؛ rlm&ی تحریر درآورد. وی نخستین کسی است که یک دوره‌ها؛ rlm&ی فقه غیراستدلالی به زبان فارسی نوشت. ملاصدرا، ملا محمدتقی مجلسی اول، محقق سبزواری، ملا حسنعلی ئستری، میرزا رفیعا نایینی، سید ماجد بحرانی، ملا محسن فیض کاشانی، ملا محمد صالح مازندرانی و ده‌ها؛ rlm& دانشمند و فاضل دیگر از شاگردان شیخ بهایی می‌باشند. کشکول، اسرارالبلاغه، اثنی عشریات، خمس اربعین حدیثاً، جامع عباسی، عین الحیوة و بحرالاحساب و ده‌ها؛ rlm& اثر دیگر از جمله آثار اوست. آثار علمی و مهندسی وی را می‌توان در جای جای اصفهان مشاهده نمود. سرانجام، شیخ بهایی، این دانشمند کامل و جامع در ۷۷ سالگی در اصفهان پایتخت سلسله‌ها؛ rlm&ی صفویان بدرود حیات گفت و طبق وصیتش در مشهد مقدس و در نزدیکی مرقد مطهر حضرت امام رضا(ع) مدفون گردید. که تا سال‌ها؛ rlm& پایانی دهه ۱۹۸۰م پابرجا بود.